

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Η ΡΩΣΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Φεβρουάριος 2011

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ- ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Εκτιμήσεις¹ φέρουν την αγορά φυτικών ελαίων γενικά να έχει φτάσει το 2009 στα 1,035 δις λίτρα καταγράφοντας μείωση κατά 3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Κατά γενική ομολογία, μεγαλύτερης ζήτησης και κατανάλωσης στη Ρωσία χαιρεί παραδοσιακά το ηλιέλαιο² (67,4% της αγοράς), στο οποίο έχει εθιστεί το γούστο και η προτίμηση του ντόπιου καταναλωτή. Το ελαιόλαδο εκτιμάται ότι αντιπροσωπεύει μόλις το 0,45% της αγοράς σε όγκο και το 1,95% σε αξία. Αυτός παραμένει, σε μεγάλο βαθμό, και ο λόγος που η διείσδυση στην αγορά νέων προϊόντων αποτελεί επίπονη υπόθεση, που απαιτεί επιμονή, στρατηγική, μελέτη, κονδύλια και χρόνο.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Αν και στις προτιμήσεις των καταναλωτών κυριαρχεί το ηλιέλαιο, η κατανάλωση ελαιολάδου αυξάνεται αργά αλλά σταθερά τα τελευταία χρόνια. Λόγω έλλειψης εγχώριας παραγωγής, η συνολική κατανάλωση ελαιολάδου ισοδυναμεί κυρίως με τις εισαγωγές της χώρας. Το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης συγκεντρώνεται, όπως είναι φυσικό, στην Μόσχα και την Αγ. Πετρούπολη, όπου το ελαιόλαδο φτάνει στο 17,2% και 10,2% επί της συνολικής κατανάλωσης φυτικών ελαίων.

Ο Ρώσος καταναλωτής χαρακτηρίζεται από κακή γνώση όσον αφορά στο ελαιόλαδο. Σε γενικές γραμμές αναγνωρίζει το ελαιόλαδο ως προϊόν ανώτερης διατροφικής αξίας³, όμως δεν διαθέτει ακόμα την ικανότητα να διακρίνει μεταξύ των διαφορετικών τύπων αυτού (πυρηνέλαιο, έξτρα παρθένο, εξευγενισμένο κλπ). Επίσης υπάρχει μικρή αναγνωρισιμότητα και προσκόλληση σε συγκεκριμένες μάρκες. Ενίοτε ωστόσο η συσκευασία του προϊόντος φαίνεται μεταξύ άλλων να επηρεάζει σημαντικά τις προτιμήσεις. Απόδειξη αυτού είναι ότι το ιταλικό ελαιόλαδο προσφερόμενο συνήθως σε συσκευασίες υψηλής αισθητικής κυριαρχεί απόλυτα και έναντι των Ισπανικών στην premium κατηγορία ήτοι στα καταστήματα διανομής gourmet, στα εστιατόρια (πολλά από τα οποία σημειωτέον είναι Ιταλικά) καθώς και στις ακριβές αλυσίδες σουπερμάρκετ (Seven Continent, Azbuka Vkusa, Globus Gourmet), έχοντας επιτύχει με το τρόπο αυτό να συνδεθεί με την ποιότητα. Αναφερόμενοι γενικά στην συσκευασία, οφείλει να ειπωθεί ότι η πλέον δημοφιλής συσκευασία με την οποία πωλείται το προϊόν στην Μόσχα είναι αυτή των 500 ml ενώ στην περιφέρεια αυτή των 250 ml. Η συσκευασία των 750 ml είναι λιγότερο δημοφιλής, λόγω υψηλότερης τιμής. Η πλειοψηφία των καταναλωτών προτιμά τη γυάλινη συσκευασία. Ένας μικρός αριθμός εταιρειών διακινούν ελαιόλαδο και σε συσκευασίες tetrapack λόγω πλεονεκτημάτων κατά την μεταφορά και την αποθήκευση. Το ελαιόλαδο που κατευθύνεται προς τον τομέα HO.RE.CA. συσκευάζεται σε μεγάλα δοχεία και φιάλες.

---

¹ Business Analytics

² Πλέον σημαντικοί παίκτες της αγοράς φυτικών ελαίων είναι οι Bunge Ltd (η εν λόγω εταιρεία είναι η μόνη που εισάγει ελαιόλαδο TM Ideal), Efko, Sonechnye Producty (Sunny Food), WJ Group of Companies, APG Yug Rusi (South of Russia). Η πρόσφατη οικονομική κρίση επέτρεψε την εμφάνιση εταιρειών στην περιφέρεια οι οποίες εκμεταλλεύτηκαν τα υψηλά κόστη μεταφοράς των εν λόγω προϊόντων από την Μόσχα και την Αγ. Πετρούπολη, Kazanskij Zhirovoj Kombinat (Kazan Fat and Oil Integrated Facility), OJSC (Tatar Republic, TM @Bogatoe (Rich), Laska (Caress), Chudesnaya Semechka (Wonderful Seed), Uryupinskij Masloekstraktionnij Zavod (Uryupinsk Oil Processing Plant, OJSC (Volgograd Region, TM "Khozayushka Housewife).

³ Έτσι ενδεχομένως εξηγείται και η διάθεση εκ μέρους γνωστών μαρκών, προϊόντων μαγιονέζας με ελαιόλαδο στοχεύοντας σε καταναλωτές με ενδιαφέρον για την υγιεινή διατροφή για τους οποίους το ελαιόλαδο παραμένει ακριβό

Περιγράφοντας γενικά το προφίλ του Ρώσου καταναλωτή ελαιολάδου θα διακρίναμε από την μία μεριά την κατηγορία των ηλικιωμένων που καταναλώνουν ελαιόλαδο κατόπιν ιατρικής συνταγής και την κατηγορία ατόμων μέτριου και υψηλού εισοδήματος, οι οποίοι διαθέτουν κάποια διατροφική εκπαίδευση και δείχνουν ενδιαφέρον για την υγιεινή διατροφή.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΟ ΡΑΦΙ

	2009	2010
Ρωσική Ομοσπονδία	10,35	12,23
Μόσχα	10,61	12,58
Αγ. Πετρούπολη	11,20	13,14

Πηγή: Ρωσική Στατιστική Υπηρεσία. Οι τιμές είναι στο ράφι και παρουσιάζονται σε Ευρώ / λίτρο.

Λαμβανομένων υπόψη πλέον πρόσφατων ενδεικτικών τιμών ex factory/FOB Piraeus που έχουμε στη διάθεσή μας για Ισπανικό και Ελληνικό ελαιόλαδο σε μπουκάλι του 1 λίτρου 2,36 Ευρώ και 3,65 Ευρώ αντίστοιχα καταλήγουμε ότι πλέον του 80% της τελικής τιμής αφορά σε κόστη και κέρδη των εμπλεκόμενων μετά την παραγωγή και έως τον τελικό καταναλωτή στην Ρωσία. Η υψηλή τιμή του ελαιολάδου καθιστά αυτό απρόσιτο στη μεγάλη μάζα του πληθυσμού. Με το πέρασμα του χρόνου και ιδιαίτερα μετά την πρόσφατη οικονομική κρίση, η ζήτηση του ελαιολάδου στην Ρωσία τείνει να γίνει όλο και περισσότερο ελαστική ως προς την τιμή, γεγονός που οδηγεί τους εξαγωγείς στην αύξηση της προσφοράς προσμείξεων διαφόρων ελαίων προκειμένου να επιτύχουν χαμηλότερη τιμή.

Σύμφωνα με το εξειδικευμένο περιοδικό του κλάδου των τροφίμων, ένας τρόπος για την εξοικονόμηση μέρους του κόστους θα ήταν και η εισαγωγή χύμα ελαιολάδου και η εμφιάλωση αυτού στην Ρωσία. Με τη μείωση των δασμών και του κόστους χειρισμού του φορτίου, το τελικό προϊόν εκτιμάται ότι θα μπορούσε να επιτύχει τιμή έως και 20% χαμηλότερη αυτής του πλέον φτηνού ελαιολάδου που διατίθεται στην Ρωσία. Την ίδια στιγμή ειδικοί του κλάδου επισημαίνουν ως ένα από τα προβλήματα που συνεπάγεται το εν λόγω εγχείρημα είναι οι απαιτήσεις αυτού σε αποθηκευτικούς χώρους με ελεγχόμενη θερμοκρασία.

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Δασμός: Ο δασμός για την εισαγωγή προϊόντων ελαιολάδου διαφέρει μεταξύ της δασμολογικής κατηγορίας 1509 5% και της κατηγορίας 1510 15% επί της τιμής CIF.

Πιστοποιητικό Υγιεινής: Με τη θέση σε ισχύ του νέου Ενιαίου Δασμολογίου της Τελωνειακής Ένωσης Καζακστάν - Λευκορωσίας - Ρωσίας από 1^{ης} Ιουλίου 2010 ανεστάλη η ισχύς των υπαρχόντων πιστοποιητικών. Επί του παρόντος δεν γίνονται δεκτές νέες αιτήσεις για έκδοση πιστοποιητικών ενώ παραμένει ασαφές από τι έγγραφα αυτά θα αντικατασταθούν και ποιές θα είναι οι νέες διαδικασίες απόκτησης αυτών.

Πιστοποιητικό Καταλληλότητας: Από 15 Φεβρουαρίου 2010 καταργήθηκε το σύστημα της υποχρεωτικής πιστοποίησης των προϊόντων τροφίμων σύμφωνα με τις προδιαγραφές GOST. Πλέον αρκεί μία δήλωση ποιότητας εκ μέρους του κατασκευαστή.

Σήμανση: Στην Ρωσία, αντίθετα με ότι συμβαίνει σε άλλες Δυτικές χώρες δεν υπάρχει νομοθεσία που να διακρίνει μεταξύ των διαφορετικών τύπων ελαιολάδου. Η πληροφόρηση που οφείλει να περιλαμβάνει η ετικέτα περιορίζεται μόνον στα απαραίτητα, σύμφωνα με την Ρωσική νομοθεσία, στοιχεία για την προστασία του καταναλωτή (βλέπε παρακάτω). Το γεγονός αυτό επιτρέπει την διακίνηση διαφόρων τύπων πρόσμιξης

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ-ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Spiridonovka Ul.14, 121069, Moscow

Tel: +7-495-644 3270, Fax: +7-495-644 3275

e-mail: ecocom-moscow@mfa.gr web: www.agora.mfa.gr/u105

ελαιολάδου με άλλα φυτικά έλαια (ενίοτε με ελάχιστη περιεκτικότητα σε λάδι ≈5%) προκειμένου να επιτευχθεί μείωση του κόστους αγοράς τους και να εξασφαλιστεί ευρύτερη ομάδα καταναλωτών.

Γενικά τα προϊόντα διατροφής που εισάγονται στην Ρωσία οφείλουν να περιλαμβάνουν στην ετικέτα τις ακόλουθες πληροφορίες στην ρωσική γλώσσα:

- Επωνυμία και είδος του προϊόντος
- Χώρα προέλευσης και κατασκευαστής (το όνομα της εταιρείας μπορεί να εκφραστεί με λατινικά γράμματα)
- Βάρος ή όγκο του προϊόντος
- Συστατικά συμπεριλαμβανομένων και τυχών προσθέτων
- Διατροφική αξία (θερμίδες, βιταμίνες – για προϊόντα που προορίζονται για παιδιά, χρήση για ιατρικού σκοπούς, και για δίαιτα)
- Συνθήκες αποθήκευσης (για προϊόντα με περιορισμένη διάρκεια ζωής ή τα οποία οφείλουν να διατηρηθούν σε συγκεκριμένες συνθήκες)
- Διάρκεια ζωής (ημερομηνία παραγωγής – λήξης)
- Μέθοδος παραγωγής (για προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση από παιδιά)
- Συμβουλές χρήσης
- Ενδείξεις / Αντενδείξεις αναφορικά με τη χρήση.

Όλες οι ανωτέρω πληροφορίες δύνανται να περιληφθούν σε πρόσθετη αυτοκόλλητη ετικέτα πέραν της υπάρχουσας.

ΡΩΣΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

Κύριοι προμηθευτές ελαιολάδου της ρωσικής αγοράς

Χώρα	2007			2008		% Μεταβολή	% στο σύνολο	2009		% Μεταβολή	% στο σύνολο
	TV	‘000 \$	% στο σύνολο	TV	‘000 \$			TV	‘000 \$		
Ισπανία	11315	34435,9	64,32	10848	40730,6	18,28	62,57	8825	33779,7	-17,07	61,11
Ιταλία	3483	11807	22,05	3879	15093,3	27,83	23,19	3623	12829	-15,00	23,21
Ελλάδα	725	2439,9	4,56	592	2404	-1,47	3,69	696	3274,8	36,22	5,92
Τυνησία	719	2208,1	4,12	1035	3647,4	65,18	5,60	1069	2551,5	-30,05	4,62
Τουρκία	602	1786,2	3,34	549	1917,3	7,34	2,95	687	2321,1	21,06	4,20
Ιορδανία	167	382,6	0,71	128	474,6	24,05	0,73	71	248,1	-47,72	0,45
Συρία	80	181,5	0,34	100	357	96,69	0,55	19	68,2	-80,90	0,12
Γερμανία			0,00	21	215,2		0,33			-100,00	0,00
Αίγυπτος	18	58,4	0,11			-100,00	0,00				0,00
Γαλλία	21	74,1	0,14			-100,00	0,00				0,00
Κροατία	20	84,7	0,16	37	150,7	77,92	0,23			-100,00	0,00
Λοιποί	32	81,8	0,15	20	103,2	26,16	0,16	43	207,4	100,97	0,38
Σύνολο	17182	53540,2		17211	65093,3	21,58		15032	55279,7	-15,08	

Πηγή: Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία της Ρωσίας

Και το 2009 κυριότερος προμηθευτής ελαιολάδου στην Ρωσία παρέμεινε με διαφορά η Ισπανία, της οποίας ωστόσο το μερίδιο επί του ετήσιου συνόλου καταγράφει ελαφρά πτώση τα τελευταία χρόνια.. Ακολουθεί η Ιταλία με μερίδιο 23,21% επί του συνολικού όγκου και η Ελλάδα, της οποίας τόσο οι εξαγωγές όσο και το μερίδιο της επί του συνόλου αυξήθηκαν κατά 36,22% και 5,92% αντίστοιχα. Άλλοι σημαντικοί προμηθευτές ήταν η Τυνησία, η Τουρκία, η Ιορδανία και η Συρία.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ-ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Spiridonovka Ul.14, 121069, Moscow

Tel: +7-495-644 3270, Fax: +7-495-644 3275

e-mail: ecocom-moscow@mfa.gr web: www.agora.mfa.gr/u105

Γενικά κατά το έτος 2009 οι ρωσικές εισαγωγές ελαιολάδου (παρθένου και άλλου) μειώθηκαν κατά 15% φτάνοντας τα 55,27 εκ \$Η.Π.Α.

Θέτοντας κατά μέρος την όποια ποιοτική διαφοροποίηση του προϊόντος μεταξύ των χωρών που εξάγουν προς τη Ρωσία και διαιρώντας απλά τη συνολική αξία των εξαγωγών προς ποσότητα για κάθε χώρα προκύπτει αβίαστα ότι το λάδι από τη χώρα μας είναι το ακριβότερο όλων. Η Τυνησία για παράδειγμα εξάγει σχεδόν τη διπλάσια ποσότητα και η Τουρκία περίπου την ίδια ποσότητα όσο και η χώρα μας, παρόλα αυτό ο συνολικός του τζίρος υπολείπεται του δικού μας.

Στο κατωτέρω πίνακα αντιπαραβάλλονται τα σχετικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας

Εξαγωγές ελαιολάδου στη Ρωσία							
Δ.Κ	Περιγραφή	2007		2008		2009	
		<i>χιλ. €</i>	<i>τν.</i>	<i>χιλ. €</i>	<i>τν.</i>	<i>χιλ. €</i>	<i>τν.</i>
15.09.10.90	Ελαιόλαδο, παρθένο	1.743,2	394,2	1.382,4	286,2	1.965,3	459,3
15.09.90.00	Ελαιόλαδο, άλλο	21,1	5,7	5,3	879	12,8	3
15.10.00.10	Λάδια ακατέργαστα			15,4	6,4	29,6	14,8
15.10.00.90	Λάδια, άλλα	981,2	409,8	374,1	146	414,1	200,9
ΣΥΝΟΛΟ		2.745,5	809,7	1.777,2	1.317,6	2.421,8	678

Πηγή: ΕΣΥΕ

Τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 9μηνο του 2010 εμφανίζονται εξαιρετικά ενθαρρυντικά για το έτος. Συγκεκριμένα κατά την εν λόγω περίοδο οι εξαγωγές της χώρας μας στην κατηγορία 15.09 έχουν ήδη φτάσει τα 3.166.351 Ευρώ (704.481 κιλά) ενώ στην κατηγορία 15.10 ανέρχονται στο 486.991 Ευρώ (262.348 κιλά).

ΚΑΝΑΛΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΑ

Σε αντίθεση με άλλα προϊόντα το ελαιόλαδο δεν απαιτεί μεγάλο αριθμό μεσαζόντων προτού καταλήξει στον τελικό καταναλωτή. Στην Ρωσία γενικά οι μεγάλες αλυσίδες δεν συνηθίζουν να προμηθεύονται το προϊόν απευθείας από τον παραγωγό αλλά από τον εισαγωγέα. Εκτός μεγάλων αστικών κέντρων, όπου η ζήτηση είναι μικρότερη, οι διανομείς προμηθεύονται τις αναγκαίες ποσότητες από τη Μόσχα και την Αγ. Πετρούπολη, αν και σε ορισμένες περιοχές στα Ουράλια και τις Νότιες περιοχές της λεκάνης του Βόλγα, υπάρχουν διανομείς οι οποίοι προμηθεύονται το προϊόν τους από το εξωτερικό. Υπάρχουν επίσης και εισαγωγείς εξειδικευμένοι στο τμήμα gourmet, ωστόσο το ελαιόλαδο δεν συνιστά προϊόν προτεραιότητας.

Διακρίνουμε γενικά δύο σημεία τελικής διάθεσης του ελαιολάδου στην Ρωσία:

A) Τα σουπερμάρκετ

B) Τα εστιατόρια. Οφείλει να σημειωθεί ότι στην Μόσχα περί το 20-25% των εστιατορίων προσφέρουν ιταλική κουζίνα, όπου η χρήση του ιταλικού ελαιολάδου είναι υποχρεωτική.

ΠΡΩΘΗΣΗ-ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΣΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Για την προώθηση ελαιολάδου στην ρωσική αγορά μετά την επιλογή ενός προϊόντος από συγκεκριμένα σούπερ-μάρκετ, σημαντικό ρόλο παίζει η διαφήμιση του προϊόντος και αυτό φαίνεται από το μερίδιο που κατέχουν στην αγορά τα συγκεκριμένα προϊόντα προελεύσεως Ισπανίας και Ιταλίας. Οι συγκεκριμένες εταιρείες έχουν επενδύσει σημαντικά

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ-ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Spiridonovka Ul.14, 121069, Moscow

Tel: +7-495-644 3270, Fax: +7-495-644 3275

e-mail: ecocom-moscow@mfa.gr web: www.agora.mfa.gr/u105

κεφάλαια για διαφήμιση στην τηλεόραση (εξαγοράζοντας π.χ. ώρα σε τηλεοπτικές εκπομπές μαγειρικής), στον τύπο ή σε δημόσιους χώρους (π.χ. αφισσοκόληση σε σημαντικές στάσεις μετρό). Για την διείσδυση του ελληνικού ελαιολάδου στην ρωσική αγορά μεγάλο ρόλο θα παίξει μια συντονισμένη προσπάθεια προώθησης και προβολής και όχι η κατακερματισμένη προσπάθεια μικρών επιχειρήσεων, χωρίς στρατηγική. Στο πλαίσιο αυτό ενδείκνυται η διαφήμιση μέσω εκπομπών μαγειρικής (ιδιαίτερα το Σαββατοκύριακο) με αφιερώματα στην ελληνική κουζίνα, με τις οποίες μπορεί να γίνει γνωστή στον καταναλωτή η ποιότητα του ελληνικού ελαιολάδου και η ανωτερότητά του έναντι προϊόντων άλλων χωρών προελεύσεως. Λαμβάνοντας, επίσης, υπόψη την κοινή θρησκεία και τον ρόλο που παίζει η Ορθοδοξία, θα πρέπει να αναληφθούν σχετικές πρωτοβουλίες για προσέγγιση της Ορθόδοξης Ρωσικής Εκκλησίας, μέσω της οποίας θα μπορούσε να προωθηθεί η αξία του ελληνικού ελαιολάδου.

Παράλληλα, οι ελληνικές εξαγωγικές εταιρείες θα πρέπει να είναι έτοιμες μετά την επιλογή του προϊόντος τους από τους εισαγωγείς να αναλάβουν τις κάτωθι υποχρεώσεις για την είσοδο των προϊόντων τους στις μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων:

A) την διάθεση ενός κονδυλίου «εισόδου», ή του λεγόμενου ‘entrance fee’, το οποίο εξαρτάται από τον αριθμό κωδικών προϊόντος και τον αριθμό καταστημάτων στην αγορά του συγκεκριμένου σούπερ-μάρκετ⁴.

B) την διάθεση προϋπολογισμού διαφήμισης του προϊόντος, στο πρότυπο αντίστοιχων ανταγωνιστών από την Ισπανία και την Ιταλία.

Γ) τη δυνατότητα αποθήκευσης των προϊόντων, την οργάνωση της διανομής, τον συνεχή έλεγχο της αγοράς, τη διάθεση μεγάλων ποσοτήτων λόγω μεγέθους της αγοράς, αλλά και το κυριότερο τη σταθερότητα τιμών, διότι οι αλυσίδες καταστημάτων τροφίμων καταρτίζουν ετήσιο προγραμματισμό.

Εν κατακλείδει επιστάται η προσοχή στο γεγονός ότι, το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου (International Olive Oil Council) από τον Ιούνιο 2010 έχει ξεκινήσει φιλόδοξο πρόγραμμα για την προβολή του ελαιολάδου στην Ρωσία, συνολικού ύψους 1,1, εκ. Ευρώ, το οποίο μεταξύ άλλων περιλαμβάνει έρευνα αγοράς, διαφήμιση, ενέργειες άμεσης προώθησης σε καταναλωτές και ίσως στο μέλλον να επεκταθεί σε δημοφιλείς εκπομπές μαγειρικής. Οι εν λόγω έρευνες αγοράς έχουν ήδη εκπονηθεί και περιέχουν εξαιρετικά αναλυτικές και χρήσιμες πληροφορίες (<http://www.internationaloliveoil.org/estaticos/view/389-market-research>)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Οι κυριότερες διεθνείς εκθέσεις στις οποίες προτείνουμε την συμμετοχή ελληνικών εταιρειών είναι οι εξής:

WORLD FOOD -Μόσχα

International Exhibition of Food and Drinks

www.world-food.ru/eng/

PRODEXPO- Μόσχα

International Exhibition of Foodstuffs and Food Raw Materials

www.prod-expo.ru

INTERFOOD – Αγία Πετρούπολη

International Exhibition for Food, Drinks and Ingredients

<http://www.primexpo.ru/interfood/>

PIR – Μόσχα

⁴ Η τιμή σε γενικές γραμμές υπερβαίνει τα 1200 ευρώ/ανά κατάσταση και ανά κωδικό προϊόντος.

International Exhibition of the Hospitality Industry sector
www.pir.ru